

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47,
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancoase se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fe-care publicare.

Sibiu, 11 August.

Între țiarele din Bucuresci se ocupă „Telegraful” într'un articol remarcabil și de noi. Articolul conține pe lângă unele reflexiuni la adresa atitudinii Românilor dela 1866 încoace și unele reflexiuni la un articol al oficiosului din Budapesta „Pester Lloyd” numit.

Reproducând acel articol după diarul bucarestean, voim să afle și publicul nostru cetituriu din monarhia austro-ungurescă, cari sînt acolo în anumite cercuri politice vederile despre situațiunea noastră politică și despre raporturile dintre Cis-și Transilvania. La aceste din urmă din partene reflectăm până una altă, că încât privește „cheia și lada” n'a fost împărțite cum se dice în articol, căci guvernele din Budapesta au exercitat, mulțămită sovrănilor celor din Cislaitania, o influență foarte intensivă asupra Cislaitaniei și asupra politicei esterne a monarchiei. Ceea ce se petrece astăzi dincolo de Leita este un operat nedeterminat. Cercurile politice, cari aparțin guvernului, ce s'au succes până acum în Ungaria, păstrează o atitudine binisor pasivă față cu încercările lui Taaffe în Cislaitania. Atitudinea aceasta esplică îndrăzneala stângiei extreme, care la dimensiuni crescătoare în Ungaria. Persevera-vor cei din Ungaria în atitudinea aceasta? Nu se scie. Va atërna foarte mult dela puterea influențelor esterne, va să dică, dela pozițiunea monarchiei în concertul puterilor mari.

Premițind aceste dăm loc articolului „Telegrafului”:

Este căt va timp, de când provocați de mai multe țiare unguresci, am scris un articol, în care ne ocupam de frații nostri de peste Carpați. El a fost reproduc de mai multe țiare române de acolo, de unele fără nici un comentariu, ear de altele cu un fel de plângere, că presa de aici nu se ocupă de Români de peste Carpați. Din contra, durerile lor n'au găsit niciări un ecou mai călduros ca în presa de aici, și mai cu deo-

sebite în cea liberală. Noi în special, n'am lăsat să treacă nici o ocaziune fără a dice cuvântul nostru, mai ales când a fost vorba de-a arăta Ungurilor greșita linie de conduită, ce au adoptat față cu Români, aruncați . . . . . sub coroana sântului Ștefan.

Dar earăși nu trebuie ca Români, cari au făcut la 1866 greșala de-a primi să fie trecuți sub Unguri ca o turmă de oi, cari au încurajat apoi pe Maghiari, prin atitudinea lor nepăsătoare, să le dea tot felul de lovituri până și în instituțiunile lor naționale și cari n'au găsit de cuviință ca Boemii, în timp normalii, ear nu anormalii ca la 1866, să se agite spre a arăta Maghiarilor până unde trebuie se meargă cu aroganța lor; nu trebuie, dicem, ca Români de peste Carpați să acuse presa de aici că nu' s'ustine, pe căt timp ei stau cu brațele încrucate.

Spre a vorbi însă astăzi și mai românește, trebuie se declarăm, că noi facem o mare deosebire între monarhia austriacă și Ungaria propriu dișă, pe care continuăm a o privi ca o provinciă a Austriei, cu tot pactul dualistic . . . . . Adevărul este, că trebuie să fie cineva Maghiari și fanfaron ca dâșnii spre a face așa ca mare de situațiunea actuală a Ungariei: mulțime de ministri, dar portefoliile la Viena. Aceasta samănă cu proverbiul românesc: „Cheia la mine și lada la tine.”

Despre bravura și caracterul Maghiarilor ne am putut face o idee la bătălia de la Königgrätz. Căt pentru aroganța lor, o cunoasem de mult, dar nu credem nici o dată, că va pută merge așa departe în căt un diar ca „Pester Lloyd” să își permită a scrie asemenea cuvinte la adresa României:

... Dacă nu mai poate exista, într'accest chip, nici o îndoială despre soliditatea alianței Germanice cu Austro-Ungaria, trebuie să declarăm de altă parte că ee n'a adus toate roadele, la cari ne-am așteptat, din încheierea ei, pentru Austro-Ungaria.

Puterea Austro-Ungariei în Orient nu se măsoară după politica ce se urmează în Constantinopole, ci după politica care domoșese în Belgrad și Bucuresci. La Stambul rivalizează pentru influență și stăpânire, Anglia, Rusia și Franca, micile principate dăruine care imediat și occlusiv în sfera de dominațiune a Austro-Ungariei și dacă monarhia nu isbutese să stabilizeze în această parte o ordine de lucruri ce 'i-ar conveini, întinderea până la un punct mai departat, ar fi o aventură fără scop și fără înțeles.

Doacă nu vom pută predomina Bucurescii, cum

vom pută susțîn rivalitățile tuturor puterilor la Constantinopole, la acest focar al egoismului, intereselor și tradițiilor seculare ale altor puteri. Privind lucrul din acest punct de vedere, nu dăm mai puțină importanță călătoriei prințului Milan și a prințului Carol la Iși, decât am dat călătoriei împăratului Germaniei. Ambele „fășioare” au dat în timpul din urmă cele mai celatante dovezi de nesăpămere față cu monarhia cea austro-ungară. Serbia prin îndărătnicia sa politico-economică, România prin un șir de acte politice, între care cunoscuta atitudine a reprezentantului român în Comisiunea dunăreană, revocat acum, n'a fost cel mai rău.

Bine vedem dar, că în momentul, când se retrage reprezentantul român ostil monarchiei noastre, se fac preparative spre a se revoca un alt reprezentant al României, care ar fi pus la iveală un fel de simpatie pentru Austro-Ungaria. Se pare dar, că vor să compenseze la moment partitul rus pentru desastrul ce a suferit de cealaltă parte. O politică ca aceasta — înmurlită în mod suficient prin limbajul grosolan al presei române — Austro-Ungaria nu o va pută suferi multă vreme.

Toate călătoriile principelui Carol nu pot schimba nimic din faptul, că politica guvernului nu înnoată înic meru în nescap așe, cari vor împinge-o necesarmente în favoarea Rusiei. Nu pe nedreptul a accentuat foia de Lipsea, care a publicat de curînd senzaționalele destăvîniri despre România, că statul român n'are să își mulțimescă existența pa decît Austro-Ungariei și Germaniei.

Nu este lucru pus la cale, ca Rusia să se facă stăpînă peste teritoriul român. Dacă România nu va pută să corespundă, ca stat neatrânt, îndatoririlor (!!) pentru a căror împlinire s'a înființat (!) și păstrat (!) în timpurile critice din urmă, ea 'i-va perdut tocmai prin aceasta dreptul de existență și, îndată ce și l'a perdut, au dispărut și garanțiile practice ale existenței sale și o probabili, că atunci ea trebui să treacă prin schimbări, cari vor prezenta garanții mai mari pentru împlinirea acestei misiuni. Nu mai este ertat însă să continue o politică, care pune pe principe să demonstreze în sensul unor alianțe, pe cari guvernul le renegă. La Dunăre trebuie să 'i încerce puterea alianța austro-germană. Rivalizeze alții la Constantinopole și Athena, cu Franca, Anglia ori Rusia; interesele Austro-Ungariei este a exercita în Bucuresci și Belgrad acea înțaruire, pe care ar exercita-o neapărat Germania, dacă s'ar afla în locul nostru.

Dacă resortul politicei noastre este alianța cu Germania — și dorim să fie — se căștigă atunci și un profit de viaa nemșese, și activitatea ministrului nostru de esterne să nu se deprindă prin urmare numai în iscalitura de note, cari nu mai impun astăzi nici Sultanul Abdul Hamid *).

Pe când însă diarul maghiar scrie aceste, un diar foarte important din Viena, „Neue freie Presse” vorbind despre călătoria Domnitorului nostru la Iși, dice, că „numai

*) De pe „România Liberă.”

România este aliata naturală a Austriei,” România, care „întrece pe Slavii de la Balcani prin cultura ei intelectuală” și a cărei integritate fiind apărută cu orice preț, „s'ar da lumii o garanță puternică contra spiritului turburător de pace, care vine din Rusia.”

Deosebirea de limbagiu este mare. Și, fiind-că Ungurii, vorbind de noi, 'i-au scos mânușele, apoi nu înțelegem, pentru ce le-am mai ține noi și nu le-am spune verde ce avem pe inimă.

Păreerea noastră este, că în starea actuală de lucruri și mai ales în fața criticeii situațiunei a monarchiei austriece, Ungurii ar face mult mai bine să 'și învertească de trei ori limba în gură mai înainte de a vorbi, nu de noi tocmai — căci nouă nu ne fac vorbele lor nici cald nici frig — ci de Români de peste Carpați chiar, de cari vor avè mai curînd sau mai târziu o mare trebuință, nu pe Sërbi sau pe Moravi, nu pe Boemii sau pe Croați vor avè a conta Austria și Ungaria la cas de un resbel de viașă sau de moarte, din care, după cum dicem „Pesti Naplo” mai dillele trecute, ar pută să rezulte o împărțală a Ungurilor, ci numai și numai pe Români. Pe ei dar caute a'i menaja Ungurii, căci cu dâșnii vor avè a împărți binele sau răul.

Căt pentru noi, dacă România va tre- „bui să treacă prin schimbări, cari vor prezenta garanții mai mari pentru împlinirea „misiunii” noastre, cum dicem „Pester Lloyd” apoi 'i-am sfătui pe Unguri să nu prea deosească acele „schimbări” căci s'ar pută bine ca ele să se facă în desavantajul Ungurilor, rămîind a vedè mai la urmă dacă Ungurii le vor pută suferi sau nu.

Noi nu dormim, și tot est-fel ar trebui să facă și frații nostri de peste Carpați; să caute a 'și apăra contra a trei milioane de Unguri drepturile a trei milioane de Români, drepturi, pe cari le au de la moși de la strămoși și pe care Austria le a respectat cu sâncenie.

Situațiunea actuală a Europei, nu este nici de cum de natură, a asigura pe Unguri asupra viitorului lor și cu atât mai puțin de-a se permite să țină un limbagiu ca cel de sus față cu România.

FOIȚA.

Dela Sibiu la Ogna și înderët.

(Schiaș de călătorie).
(2 Urmare).

„De mi (me vei) ajunge până în d'alba țigănie, vina mea să fie”, vor fi gândit paripii nostri, când în dosul curții parochului gr. cat. au dat de umbră. Ori cum de eu preget le era mersul mai înainte, pe aci începuseră și ei a fugi, fără îndemnul, care purcedea dela codăriște și se desvolta foarte simțit la capetul biciului. Paripii fugiau înainte și trăsura alerga după ei și așa: când caii înaintea trăsurei, când trăsura înapoia cailor și eamem în „D'alba țigănie”. Ea dealtmintrea nu e departe. Unde se gată umbra acolo se începe țigănia.

O lume estraordinară se înfășșează aici călătorului. O stradă largă și dreaptă, încât stă să concureze cu cele din Berlin. La anumite distanțe câte o laternă modernă. Un Brașovean

din suburbiul cel mare al Scheilor n'ar crede obihlor, când ar vedè, că în Sibiu Tiganii sînt mai considerați de căt în Brașov, leucitorii Scheilor, cari cutrieră cu negoș sudostul Europei pentruca să ridice Brașovul. În Scheii Brașovului adecă dacă nu aprinde Ddeu sântul lampa sa cea mare, luna, orbecăiesc noaptea mai reu decât în satul cel din urmă.

Țigania Sibiiului, cu toate că are stradă dreaptă și fâlinare frumoase, e tot țigănie. Case scunde de pământ, fără curți, va se dică în „deplină libertate”. Strada nepardosită geme toată ziua până seara și în noapte de copii, femei și bărbați în toalete miserabile, parte mare desculți, jucându-se în fêrînă, ear' cei mari ședînd pe sub păreți, fără nici un lucru. Și țigania tot se susține? Până acum da, nu însă multă vreme, căci de pe acum a început a se ciurui. Alte seminții se așeadă printre Tiganii, și ridică case mai locuibile. Încet și trespătă și bieții Tiganii încă vor face loc altora, remanînd numele „țigănie” numai o reminiscență istorică.”

Unde se gată „Țigania” drumul se bifurcă, adecă se desparte în două: La stînga apuci pe drumul cătră Turnișor, Cristian, Săcel, Sălcoșe, și așa mai departe; la dreapta cătră Rusciiori, Șura-mică, Ogna. Fiindcă ținta călătoriei era Ogna, lucru firesc se apucăm pe drumul cest din urmă.

Dacă drumul acesta ar fi în linie dreaptă, și terenul este foarte acomodat pentru o linie dreaptă, dela Sibiu ai pută ajunge la Ogna într'o jumătate de oră. Drumuri drepte ar fi însă ceva cam neobișnuit pe la noi și de aceea drumul, care l'ampută face într'o jumătate de oră, de ce să nu'l facem în cinci părtrare de oră?

Când mergi la Ogna cu trăsura, cum ești din Sibiu te îndreptezi în partea contrară. Pare că vrei să mergi la Cristian. Ogna dela Sibiu este spre meală-noapte, Cristianul cam spre meadăi-apus.

Vre-o cățiva pași și sîntem pe hotarul Turnișorului.*). Din întem-

*) Nemșose: Neppendorf, sat locuit de „Săsoni” din Durlach și de Români.

plare partea hotarului, în care am pășit mai înainte, sînt ogoară. În Transilvania, în mare parte, cămpul, care are se producă bucate (cerealii) este împărțit în trei complexe mari. În unul din aceste trei este semănat grâu sau secară, în al doilea cuceruz (porumb, păpușoiu), în treilea române liber pentru a fi pregătit a primi toamna semanța de cereale pentru anul următoriu. Cele două complexe însă nu sînt semănat curat numai cu grâu și cuceruz. Atât între grâne cât și între cuceruze veđi semănate și alt semințe. Afară de secară între grâne mai întălesc oișes, orb și alac, apoi cânepă, mazărice, bob. Între cuceruze încă întălesc de aceste cu adausul, în același loc, unde e semănat cuceruzul sînt și cartofi (grumpene, picioici, pere de pământ, mere de pământ etc.), cânepă, de toamna, fasole, curcubeie (bostani, lubenițe, dobleci). În timpul mai nou, de când a început a se introduce comasarea proprietății, împărțirea arătată începe a dispăre.

Sasii, oameni practici și tot odată

N'avem velleități de cuceriri, dar earăși nu putem dice, că n'am dori din suflet să vedem pe Români de peste Carpați și pe cei din Basarabia scăpați o dată de sub tirania Maghiară și bărbăria rusească și uniți cu noi, precum de asemenea nu ni se poate impune nouă să cerem Românilor de dincolo de Carpați și de Prut să și înăbușească simțimintele și aspirațiile lor și să nu caute a și scutura și ei jugul solăvici.

Am dorit și dorim să trăim în cea mai mare armonie cu vecinii noștri și de aceea am trecut de multe ori cu vederea insultele de prin țările lor. Aceasta nu vrea să fie încă însă, că vom fi dispuși a le suferi necontenit, mai ales când s'nt de natura aceluia care se publică prin „Pester Lloyd.“

Revista politică.

Sibiu, în 11 August.

Pentru viața constituțională din Ungaria alegerea dela Canijamare are să devină un eveniment epocal. Domnii din opozițiunea cu firma 1848 saltă și se veselesc de victoria lor și se cred deja domni ai situațiunei. Ei cred, că viitorul cel mai de aproape este al lor. Viitorul al lor? După dispozițiunea sufletească a marelui majorității maghiare asemănată cu indiferentismul aproape ostentativ al minorității încât aceasta nu e guvernamentală vine omului a crede — nu, a se teme, că așa va fi. De aceea nu s'nt puțini oameni afară din cercurile maghiare, cari clătind cu capul se întreabă, ce s'ar întâmpla când eventual cei din 1848 ar ajunge să pună mâine pe frânele guvernului? Chaosul. Răspund unii. Așa ceva nu se poate întâmpla. Dăc alții.

Opozițiunea moderată își ia, nu scim a cătea oară, avântul, să facă ceva. Opozițiunea aceasta pare, că e fermecată. Când gândesci, că are să păsească la o faptă mai remarcabilă se afundă în noianul necunoscutului și cu cuvintele din urmă ale articulelor din țările ei amuțesc și scirea despre densă.

Printre undulațiunile scriilor diaristice se scrise în timpul din urmă, că Sennyey, Apponyi, Széll și alții, între cari și Bitto, tot se vor hotărî, a pune mâna pe lucru și vor încerca încă odată resturnarea lui Tisza.

Dela voință până la puțină distanța e mare, mai ales în afaceri politice, cu toate că devisa „Voiesce și vei pute“ se bucură înaintea multora de popularitate.

Politicii maghiari de sigur că speculează și cu evenimentele externe. Vor fi între densii, și încă între cei din opozițiunea moderată, cari vădând desvoltarea evenimentelor externe, își

vor alia toate influența stâncei extreme, pentru că cu ajutorul ei să facă presură asupra politicilor nemțesci din Cislaltania. Poate aceasta este una din cauzele repetitelor dispăreri în necunoscut și nu numai neputința partidei, după cum se susține. Vorba este numai, să nu se greșească calculii. Disciplina cea recunoscută a partidelor maghiare poate și ea să degenereze.

Fie cum va fi, de noi se apropie cu pași grabnici timpul, care în interesul nostru, ar trebui să ne găsească cu o programă politică bine definită și cu apărători fermi și neșvătători, bine organizați. Altmintrea vor trece și alte schimbări politice peste noi cum am trecut cele din urmă, după care pentru noi nu va rămâne altceva decât cel mult nise vaierături în angustele coloane ale diaristice noastre, plus desconsiderări și apăsări noue pe deasupra celor dela 1867 inoace.

Printre serbătorile din jumetea apuseană a imperiului nostru străbat sunete, care desacoardează foarte acordurile serbătorești. Printre festivitățile trăgătorilor la semn, iubileul de cinci-șeci ani dela nascerea împăratului și între altele mai merute și mai mari, cari au încă să urmeze, se repetesc disonanțele dintre Nemți, Cechi, Sloveni și acum și dintre Poloni și Ruteni din Galiția.

Nemții sub pretext, că și tem periclitată hegemonia în Cislaltania se plâng neincetat asupra pretensiunilor mai mult platonice ale Cechilor și Slovenilor. Ei țin așa numite partitaguri, în care se fac rezoluțiuni peste rezoluțiuni cu rezultatul: *Viel Geschrei und wenig Wolle*. Diaristica dictă lui Herbst, capul partidei „credincioase constituțiunei“ se deosebește în timpul din urmă prin notificarea literaturii, care se ocupă cu cestiuni intrudite cu unificarea Germaniei. „Deutsche Zeitung“ vorbește într'un articol de fond despre progresese ce le făcuse oare-când reformațiunea în Austria-superioară, ca despre o dovadă, că desvoltarea spirituală a Austriei este nedespărțită de cea a poporului german. Ori-cărei sugrumări a venei, care ține Austria în legătură cu Germania, a urmat paralisis de moarte, dice citata foaie, și numesc slabi și fără caracter național pe acei ce s'au supus despotismului catolic, când cu suprimarea protestantismului în Austria sub Ferdinand II.

Am trebui să facem o revistă specială când am voi să înregistrăm tot ce se scrie în acest sens. Pentru scopul nostru este de ajuns de a indica că dincolo de Laita s'nt curenturi politice, cari la toate ocaziunile cli-

pesc spre meadă noapte peste barierele colorate negru-galbine.

Rutenii din Galiția sătui de apăsarea polonă, caută să se scuture de densă și să ajungă a fi și ei egal îndreptățiți alătura cu opresorii lor. Causă destulă de a se găsi denuncianți, cari să și stigmatizeze de parnustisi și să amenințe pe Austria, că emancipând pe Ruteni de sub Poloni se va forma și acolo un Trentino galițian.

Delegațiunile dic oficioasele nu se vor intruni înainte de 15 Octomvre, din causă, că dieta Ungariei încă nu și-a ales delegațiunea sa.

Scirea despre intreruperea negocierilor dintre Austro-Ungaria și Serbia în afacerea tratatului de comerțiu vine într'o formă mai domoală. Este numai temerea cea veche, că negocierile nu vor deurge așa îngrabă. Causa tragănăriei este, că Austro-Ungaria pretinde ca tratatul comercial încheiat între Turcia și Austro-Ungaria la 1862 să se ia de basă la încheierea tratatului între Serbia și Austro-Ungaria, ceea ce Serbia dice, că nu poate face, de oare ce atunci și alte staturi ar pute face astfelu de pretensiuni.

În oare care legătură stă scirea aceasta cu alta după „Polit. Corr.“, în care se afirmă, că petrecerea principelui Milan în Ischl și Ems n'are de a face nimica cu politica, de oare ce pe lângă densul nu este nici un bărbat de stat sârbesc.

„Bolnavul“ dela „Cornul de aur“ de trecere de vreme, s'a pus să poarte diplomația europeană de nas. O dată dice Poarta, că cede Muntenegrului ținutul de Zem. După aceea, la două trei zile, scotinduse altfelu, spune diplomația europeană, că nu Zemul, ci Dulcinio are să l'ceadă Muntenegrului. Apoi mai scotinduse se schimbă și dice: da. dan Dulcignio, dar prelungă oare care modificări; Gruda și Dunoș să nu treacă la Muntenegrul. Este curată bătaie de joc esclamă necăgît „P. Ll.“ ce face Poarta cu cabinetele Europene și i prorocese, că n'are să fie de bună batjocura aceasta.

Poarta însă încă e strimtorată și nu scie ce să se facă. Căci, pe când Muntenegrul nu o slăbece din dragoste și i pune meru termine pentru cedarea teritoriilor ce i lea dat congresul din Berlin; pe când Grecii stârniesc să li se dea ce li a acordat conferența dela Berlin, Bulgarii amenință cu anecarea Rumeliei resăritene și încorporarea Macedoniei la marea „imperăție“ bulgară. Între astfelu de împregiurări biata Poartă nu scie cu care să se impace — cu nici unul.

Într'aceea notele puterilor absorb

multă negreală și la rândul lor amenință cu „demonstrațiuni navale“.

Lumea crede, și nu fără cuvânt, că Rusia și va perde răbdarea și va începe să cânte notele diplomației singură ca în 1877.

Dacă Austro-Ungaria și Germania nu vor fi în stare să pună stavilă aspirațiunilor rusești, se poate repeți jocul cum spunea „Bohemia“ în zilele abia trecute.

Correspondențe particulare

dela „Telegrafului Român.“

Zarand, 6 August 1880.

De m'ar fi ocărit vrăjmașul

ăși fi tăcut. ....

Psalmistul.

Ori câtă stimă și considerațiune am avut cătră anumite persoane, pentru faptele lor meritorie, totuși când vești, că atari persoane și uită de sine și de mama națiune, ce și-a lăptat, crescut și învațit, trebuie să rupți tăcerea, și faptele lor condamnabile să le tacezi așa precum merită.

Înaltul ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune prin ordinațiunea de dto 22 Aprilie 1878 Nr. 9421 a denumit de vizitator școlastic în comunele: Săliște, Treștia, Căinel și Crăciunesci pe domnul Georgiu Barđoș din Baița, mare proprietar, neguțator, magistru de postă, și om de caracter. Nu am avut nimic contra acestei denumiri, și nici puteam să avem, căci eram detașat a vedea în afaceri școlare, denumiți oameni, cari numai de școală nu au nici o idee. Airea și poți afla!! De atunci dela denumire și până aci învățământul în școlile sus numite, am mers regulat. Acum deodată furăm surprinși prin comisarul S. B. emis din partea ofic. ppeș al Zarandului, spre a face cercetare, dacă este adeverată o (denunțatiune) hârtie trimisă inspectorului reg. de cătră vizitatorul de școală G. B. Eată! ce se dice în această hârtie: „eșind în comunele sus numite Săliște, Peștera, Treștia, Căinel, Crăciunesci, limba maghiară am aflat-o propunându-se ca obiect ordinariu numai în comuna Treștia însă și aici lipsesc școlarii cărțile necesare.“ În comuna Săliște, nefind școală, copiii nu se pot împărtași de învățământ. În comuna Căinel, posedând învățământul foarte puțină știință, copiii de școală nu se pot împărtași de învățământul recerut, limba maghiară însă până acum și învățatoriului și este necunoscută.“

Aușind aceste nu puteam crede, că dl vizitator, să fie scris așa ceva, dar m'am convins vădând subscrierile proprie. Am făcut acest extras în traducțiune.

foarte conservativi, se vor hotărî anevoie pentru comasare. Comasarea se va introduce în Transilvania mai cu seamă în fostele comitate, unde fostii proprietari mari cred, că numai în chipul acesta și vor scăpa proprietățile de pericol, a căde în mâinile Jidanilor. Comasarea ar fi o bunănotă pentru agricultori, dacă s'ar face, unde se poate face, în interesul agriculturilor.

Eram ajuns așa dar? pe ogoarele Turnișorului, ogoarele cât s'nt neseminate, s'nt spre paguba particularilor, un bun comin al satului întreg și chiar și al străinilor. Corturarii, cari n'au domiciliu și patrie, și cari umbă dîntr'un loc într'altul, pe cât sciu, cam tot pe ogoare petrec. Ei pare că s'nt companioni cioarelor, care umbă după rime, și alte insecte pe brazda plugului. Doar împregiurarea aceasta a contribuit ca oameni rei Țiganilor, să le atribuie epitetele batjocoritoare: *cioară*, care dela corturari s'au estins și asupra celorlalți. Cum va fi cum nu va fi, destul că pe ogoarele Turnișorului tăbărise, cu căfel

cu purcel, o laie de corturari înainte de trecerea noastră pe acolo și se așezară nemijlocit lângă drum. Abia și scosese copii de prin desagi, dar corturile încă nu erau întinse. Copiii corturarilor ori unde vor fi, îndată ce zăresc o trăsură, alegă fără osebite de secs în peile goale, sau aproape în peile goale, înaintea ei și dându-se de a roata alătura cu trăsura, i auși neincetat: „Creascăți noroc ca busiocu, conoașule! dă mi un creițăraș să te fie Ddeu!“ Aceste dimpreună cu datul dea roata se repetesc câte cinci până în dește minute, fugă caili cu trăsura cât de tare. Dacă le aruncă călătorul un cruceriu, apoi se bat între sine al cui să fie.

Ori și cum și acest „salvus conductus“, molestează deși nu prea mult. Ceea ce molestează mai mult însă este ființa acestor oameni selbatici nemijlocit lângă drum.

O trăsură cu doi cai suri venia de cătră Ogna. Caili erau bine hrăniți și frumoși. Cai de acestia s'nt aplacați să se sparie de obiectele întune-

cate, ce zac nemăcinate jos pe pământ. Desagii, țoalele și alte lucruri de feluili acesta erau aruncate pe jos. Caili suri nu erau flegmatici ca ai noștri și așa îndată ce au zărit obiectele pe jos au ciulit urechile, au început a sforăi și a se feri în partea cealaltă a drumului. Cocierul, care cunoșcea firea cailor, a stat pe loc, a rugat pe pasageri a se da jos din trăsură și a duce caili de frâu până ce vor trece de obiectele corturarilor. Numai așa s'au putut încunguria pericolul.

Dealtmintrea corturarii s'nt molestatori și pentru satele din apropiere, căci sub pretextul cerșitului intră prin case și pe ce pot pune mâna, fură.

E de mirat, că guvernul nu pune capăt nomadizării acestor oameni fără așezământ și i lasă a fi o plagă a oamenilor iubitori de așezământ și de ordine. Dar ceea ce nu face guvernul ar pute face primăriele comunelor; să nu i suture pe hotarele comunelor lor. Aici ne vine aminte de aceea ce se povestese, că a făcut primăria din Seghedin cu o laie, care i

venia prea des pe hotarul Seghedinului. A trimis pandurii de a aduna laia cu mic cu mare și a pus de i au tuns până la pelea pe bărbăți, muieri și copii. Bieții Țigani plâneau după perul capului lor, la care țin foarte mult, plâneau de supărare, că i batjocoresce și se jurau, că în viața lor și neam de neamul lor nu vor mai tăbări pe hotarul Seghedinului.

(Va urma).

(Audi earba crescând). La o adunare de botanici în Silesia botanicii Thomas și Lögel au arătat un aparat construit, prin care se poate măsura iuțala creșterii plantelor. Planta se aduce în legătură cu un arătător, care vădând cu ochii înaintea meru și arată creșterea plantei într'o măsură de 50 ori mai mare. Aducându-se aparatul în legătură cu un ciocan electric, a cărui curent electric se intrerupe la fie-care liniuță particulară, se poate nu numai vedea cu ochii, ci și auzi cu urechile creșterea plantelor și așa pe viitor putem dice: „că se aude earba crescând.“

Sciam pe dl vizitator, om de caracter, și am fost tare departe a presupune, că e capabil, a spune și neadevăr.

Dar se vedem încât a raportat densusl adevărul, ca cetitorul se și formează opinionea.

1. In comuna: Pescera, învățătorul, și membrii de ai comitetului, spun, că vizitatorul, nici odată nu a fost în scoală. Limba maghiară s'a propus și în anii trecuți. Învățătorul are 3 clase gimnasiale.

2. In Crăciunesci asemenea n'a cercetat vizitatorul nici odată scoala, a fost invitat la examen, și s'a acceptat până la 12 oare în 12/24 Aprilie dar nu a sosit.

Limba maghiară s'a propus de parochul, care este și învățător. Raportul deci e fals.

3. In Sălăse, parochul a fost și învățător, a ținut prelegeri în casa sa și a propus și limba maghiară, ba încă și cea germană. Este adevărat, că odată venind dl vizitator în casa parochului unde ține scoala nu a aflat prunci, dar cine e de vină, că nu vin, căci listele se dau regulat? Aceasta se o fi arătat dl vizitator.

4. In comuna Trestia, a funcționat ca învățător cantorul, care nu are nici un atestat de nicăieri, și a fost pus din lipsă — fiind parochul morbos. Nu se poate ști, cum de domnul vizitator afirma, că limba maghiară ordinară s'a propus numai în Trestia. Și apoi ași întreba pre dl vizitator, cum s'a propus, dacă nu au avut prunci cărți? Eată și aici s'a raportat falsă.

Lectorul s'a putut convinge, încât dl vizitator a raportat adevărul. Eu cred că prin astfel de repaorte false înșine ne facem de ris. Înainte de a face un lucru ar fi bine să se cugete la urmări. *Sapientii sat.** Eu.

Varietăți.

* (Dar împărătesc). Majest. Sa c. r. apostolică cu prilegiul aniversării zilei sale de 50 ani s'a îndurat prea grațios a dărui 10,000 fl. v. a. pentru înființarea unui asil pentru săraci în Aiud.

* (Denumire). „Militär-Verordnungsblatt“ publică oficial denumirea principelui Carol Donnicotului Românii de șef al regimentului de infanterie Nr. 6. Acest regiment până mai deunăzi a purtat numele generalului Coronini, care a reposedat nu de mult. Coloarea distinctivă a regimentului este roșu deschis (rosa); nastori albi și nădragi strimți.

* După o telegramă sosită la „S. d. Tageblatt“ Escei. Sa ministrul de culte și instrucțiune publică Augustin de Trefort are să sosească în 24 August în castelul Hunedoarei, de unde venind prin Alba-Iulia, în 25 August are să sosească la Sibiu.

* Escei. Sa comandantul V. M. C. Bauer, chiamat fiind de împăratul, va pleca la manevrele din Galicția, unde va funcționa ca arbitru.

* (O rectificare pentru „Telegraful Român“). „Voința poporului“ publică sub titlul de mai sus următoarele: In foaia dela 5 August curent (Nr. 91) onor. confrăți dela „Telegraful Român“ ocupându-se de scoalele din România liberă, și încheind enumerarea lor dic: Înainte de pierderea Basarabiei au existat și în Ismail o scoală normală.* etc.

Acea scoală, confrății noștri dela „Teleg. Român“ (ca și din Ardeal în genere) cantă să știe, că odată cu seminarul și cu episcopia s'au strămutat și ea la noi în Galați, unde funcționează

* (Publicăm corespondența de mai sus prelungit rezervă, în speranță, ca toată treaba aceasta se va lămurii spre înlesnire d-lui coresp. Red.

pe un picior de respectabilă emulare cu celelalte surori ale ei din România și unde, activă și inteligenta conducere a zelosului se director, dl Gr. Petrovan, au scit și știe s'o mențină la un rang destul de apropiat de fruntea listei normalelor noastre în genere vorbind, și în unele privințe chiar la primul rang, cutezăm a o dice.

Cu intrarea viitorului an școlar (1880/81), scoala normală din Galați urmează să înceapă al IV-lea și cel din urmă curs al ei, și progresele didactice și disciplinare de care au dat până acum dovezi, sperăm, că se vor afirma și mai bine cu eșira primului rând de absolvenți la noul ei scaun din Galați.

* (Legea nouă de advocați). In ministerul de justiție, după cum ne spune „P. Ll.“ se lucră de multa un proiect pentru modificarea legii advocațiale art. 34 din 1874. Proiectul este acum gata și s'a subternut deja ministrului de justiție.

* (Bal). Junimea română din Siria (Vilagoș) va arangia un bal Duminică în 17/29 August a. c., în grădina „ospătăriei mari.“ Aceștia i va premerge reprezentațiunea diletanților români din loc, după următoarea programă:

PROGRAMA.

„Soldan Viteazul“, cântecel comic de Alecsandri, repres. de dl Vas. Tatar. „Călcă române plin de mândrie...“ quartet de Dumitrescu, esec. de corul vocal al economilor români.

„Balul mortului“ sau „mortul și danșul“, comedie într'un act de V. A. Urechia.

Persoanele: CC. Enachi Damian, razăș bogatol, dl J. E. Dudulescu. Jorgușor, nepotul se, dl Vas. Tatar. Deciu, dl St. Petcovici. Bureșescu, dl Jul. T. Mera. Frunțărean. dl L. Beldea, studenți în drepturi. Julia, d-ra Dragina Mera. Burachu telalul, dl Al. Doboș. Barb lăutarul.

Dăntuitori, dăntuitoare, lăutari. Scena se petrece în Iași în casa Iuliei. Timpul: când universitatea din Iași era închisă sub ministrul D. Cantacuzin.

Bilete de intrare: Pentru persoană 1 fl., pentru familie 2 fl. 50 cr. Venitul este destinat pentru fondul școlar român gr. or. din Siria. Mai mulți tineri români vor juca jocul istoric al „călușerilor“ în costum național.

Începutul precis la 8 oare eara. NB. Suprasolvirile se primesc cu mulțămite și se vor publica. In cas de timp nefavorabil petrecerea se va ține în sala cea mare a ospătăriei.

* (Earăși Pausz). In unul din numerii trecuți ai „Tel. Rom.“ am adus scirea, că renunțat defraudator Pausz fu prins în București. Curând după aceea vine „Südung. Bote“ și aduce scirea, că acest Pausz fu pus eărăși pe picior liber de guvernul din București, după ce guvernul din Budapesta fiind întrebat de repește ori, că ce are să facă cu Pausz, n'a voit să răspundă nimic. Întrebând în urma acestei sciri „Südung Bote“ pr guvernul ung. din Budapesta, dacă este dreaptă scirea de sus, vine acum tot acest jurnal și ne aduce scirea: că guvernul ung. a respuns, că Pausz nu este pus pe picior liber, ci și acum stă prins în București și că guvernul ung. va dispune despre predarea lui Pausz cât mai curând.

* (O bigamie). Procesul s'a judecat în 23 Iulie v. înaintea curței cu jurați din Liverpool. Acusatul nu avea brațe. El se căsătorise în 1861 și trăise cu femeia sa 12 ani, pe urmă aceasta îl abandonase. Ne mai având nici o scire dela dănsa, el se căsătorise din snou. De odată, fără veste, se pomenește cu femeia cea dintâi încungurată de o droaie de copii născuți după 1873, anul abandonării. Ea strigă bărbatu-

lui: „Ai se mă iei pe mine și pe copiii mei, de nu vei voi, te voi urmări în proces de bigamie. Alegeți!“

Omul fără brațe n'a esitat de loc el a preferat banca acușărilor mai bucuros decât reîmprețuarea.

Înaintea juriului, acușatul susține că a fost de bună credință; neavând sciri dela femeia sa a creșut că a murit.

Advocatul se observă de altă parte că a doua căsătorie este nulă; după ritual, trebuie ca viitorul bărbat să pună inelul de logodnă în degetul logodnicei, și trebuie să dea mâna femeiei sale.

Acusatul ne având brațe, n'a putut să se căsătorească la biserică.

Tatăl femeiei dintâiu țice, că la căsătoria ficei sale s'a procedat în modul următoriu: logodnica și-a pus inelul în vârful degetului, și acușatul l'a împins cu dinții.

Însă, pentru că femeia n'a trimis bărbatului se în timp de șapte ani nici o scire, juriul a declarat că acușatul nu este vinovat.

* (Dela băi). Cercetarea păilor din Borsec, unde seonul se apropie de sfârșit, în anul acesta se dovedește, că n'a fost așa de mare, ca în anul trecut. Numerul oaspeților în acest an a fost mai mic ca de 600 persoane, va să dică cu 100—150 persoane mai mic, ca în anul trecut.

* (Iosif Ieney). Deputatul Iosif Ieney, care pentru atrocitățile nenumerate, ce le-a comis în reșoul din 1848—1849 cu deosebire între Români, tu închis în fortăreața din Iossefstadt și agrafiat în anul 1857 a murit de curând în urma unui absces, pe moșia lui din Ciavas.

* (Un moșneag cu numele Moise Schlesinger a murit — după cum ne spune „Fuggentlenség“ — în etatea de 110 ani, după ce trăise cu murea lui a 2-a în căsătorie 63 ani și vădușe mai mulți stră-strănepoți.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Genesa evangeliilor.

(Studiu biblic).

Evengăre τὰς γράφας. Ioan 5, 39.

(18 Urmare).

D. Evangelia după Ioan.

(Urmare).

Puterea argumentelor citate au recunoscut-o o parte din aderenții critice negative. Dar — lucru minunat — abandonând negațiunea pentru motivul atrănerii de Sinoptici, au trecut la celalalt estrem susținând că: togmai neatrănerii de Sinoptici dovedește neistoricitatea și de aci neautenticitatea Evangheliei.

Dacă peste tot în argumentările critice negative ne întâlnim cu esagerări, apoi în acest punct ele ajung culmea. Un deosebit merit în această direcțiune și-a câștigat pre lângă Bar Chr. în o mulțime de sciri, Keim în opul citat, așa în cât nu ne mai prinde mirarea dacă susține (pg. 125) că Christos după Ioan „nu se nasee, nu se botează, nu pătinesce“. Un astfel de Christos, după cum îl pretinde Keim, este o adevărată schimositură markionistică — o fantasmă de carea învețecii trebuiau să se înfrice, precum sau înfricat atunci când în adevăr au creșut că e o fantasmă¹⁷⁾. Dar noi vedem că în a patra Evangelie învețecii nu stau cu frică departe de Iesus, ci cu cât l'au cunoscut mai de aproape, cu atât sau alipit mai tare de el. Precum El i-a iubit până în sfârșit, așa și ei l'au iubit¹⁸⁾.

¹⁷⁾ Mat. 14, 26.

¹⁸⁾ Luthardt, Der johan. Ursprung etc. pg. 161.

Este adevărat că Ioan ca și Marcu nu istorisesc născerea lui Iesus. Să fie aceasta o negațiune a născerei? Dar dacă a avut mamă pe Maria să nu se înțelege că Maria pentru aceea fi este mamă pentru că l'a născut? Oare nu se înțelege aci că Cuvintul (ὁ λόγος) din 1, 1. 14 s'a încarnat (σάρξ ἐγένετο) prin născere trupească din Maria, carea în această calitate i-a fost mamă?

Tot asemenea Ioan nu istorisesc despre actul botezului lui Iesus, dar îl presupune cunoscut, făcând alusiune la dñsul. Ce altă vor să dică cuvintele din 1, 32 seqq.?

Că Christos după Ioan nu suferă, nu pătinesce, este dovadă 18, 22—19, 30.

Ceva mai serioase ni se par nedumeririle în privința terenului și timpului de activate.

Ioan ne descrie o activitate de 2 sau 3 ani¹⁹⁾ în Iudea, și cu deosebire în Ierusalim, în disonanță cu Sinopticii, cari amintind numai de o paschă arată că activitatea lui Iesus s'a redus numai la un an și încă în Galilea. Fiind scirile Sinopticilor istorice, a lui Ioan nu poate fi istorică, prin urmare nu poate fi autentica.

Astfel argumentează critica negativă.

Pre lângă cele espuse mai sus¹⁸⁾ adaugem:

Causa că Sinopticii se restring la Galilea o aflăm atât în însuși scopul Evangeliștilor peste tot, și în înseși învețaturile lui Iesus¹⁹⁾, cât și la Mateiu, carele a influențat și asupra celor alții doi. Restringerea la Galilea ce o aflăm la Mateiu e condiționată și de tendența lui apologetică. Din astă causă de es. și nu din alta Mateiu pune înălțarea lui Iesus în Galilea²⁰⁾ și nu în Ierusalim²¹⁾. Restringerea la activitatea galilei că a fost dar cu intențiune ficută de Mateiu, și după dñsul de Marcu și Luca. Ea a fost condiționată de scopul special al Evangeliștilor și de planul după care au espus istorisirea.

Considerantele, pe cari Sinopticii le-au avut în vedere în espunerea activității lui Iesus, la Ioan, precum vom vedea mai la vale, dispar cu totul, substituindu-se cu altele de altă natură.

Cumcă Sinopticii indigitează activitatea iudeică-ierusalimitană, pe carea nu o descriu, am vedut la Evangelia după Mateiu. Și Sinopticii sciu că în Ierusalim este vatra vrășmașilor lui Iesus, cari îl urmăresc și în Galilea²²⁾.

Chiar și când n'am avé nici o altă indigitare am fi siliți să admitem o activate mai îndelungată a lui Iesus decât de un an. Căci pre lângă indigitarile citate, oare Iesus, carele dice despre sine că n'a venit să strice legea²³⁾, carele se și supune formelor legii²⁴⁾, numai ca prunc de 12 ani să se fi dus în Ierusalim după prescrierea legii, și nu și ca bărbat? Oare să poate presupune ca Iesus să se fi contrașis prin faptele sale? Cuvintele: „Ierusalime, Ierusalime... de câte ori am voit să adun pe fi tei²⁵⁾ delătură ori ce îndoaial. Căci dacă a făcut cu Ierusalimitanii mai multe încercări, a trebuit să fi fost mai de multe ori în Ierusalim, la mai multe sărbători, la mai multe pasci, în mai mulți ani.

Se vede dar că și după Sinopticii Iesus a fost mai de multe ori în Ierusalim; ei admit o activate iudaică-ierusalimitană de mai mulți ani. Dacă

¹⁷⁾ După considerantele dela începutul acestui tractat.

¹⁸⁾ la Evangelia după Mateiu.

¹⁹⁾ Asupra învețaturilor vom reveni la locul se.

²⁰⁾ 28, 16 seqq.

²¹⁾ Marcu 16, 14—20. Luca 24, 50 seqq.

Iapt. app. 1, 2—12.

²²⁾ Marcu 3, 22.

²³⁾ es: Mat. 5, 17.

²⁴⁾ Luca 2, 21. Mat. 3, 13. și parall.)

²⁵⁾ Mat. 23, 37. Luca 13, 34.

nu o descriu, nu o neagă, iar făcând alușine la ea o confirmă. — Chiar și Strauss o recunoaște aceasta dîcînd: „Aci toate supterficiile (ad. d' denega autenticitatea Evangheliei) sînt zadarnice, și trebuie evocate: sînt aceste (ad. cuvintele lui Iisus citate mai sus) adevăratele cuvinte ale lui Iisus, apoi el a trebuit să fi fost activ mai adese-ori și mai îndelungat, de cum se pare după raportul Sinopticilor“²⁰).

(Va urma).

²⁰ Strauss, D. E. Das Leben Iesu fir das deutsche Volk bearbeitet. Leipzig 1864, pg. 249.

Bursa de Viena și Pesta din 21 August 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	109.65	109.65
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	88.—	93.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	99.25	99.50
Oblig. de stat dela 1876 de ala drumului de fer orient. ung.	87.—	87.75
Împrumutul drumurilor de fer ung. Obligaiuni ung. de rescumpărarea pământului	95.—	94.50
Obligaiuni ung. cu clausula de sorțire	94.—	98.—
Obligaiuni urbariale temeșane . Obligaiuni urb. temeș. cu clausula de sorțire	94.—	93.50
Obligaiuni urbariale transilvane . Obligaiuni urbariale erosto-silavonice	93.50	98.—
Obligaiuni ung. de rescumpărarea deșcimii de vin	94.—	94.—
Datorie de stat austriacă în hârtie Datorie de stat în argint	72.90	72.75
Renta de aur austriacă	78.50	78.50
Renta de aur austriacă	88.—	87.75
Sorți de stat dela 1860	132.—	132.—
Aejiuni de bancă austro-ung.	838.—	835.—
Aejiuni de credit austr.	276.25	276.50
Aejiuni de bancă de credit ung.	253.—	257.—
Sorți angreșci cu promisi.	112.—	111.50
Sorți de regularea Tisei	109.80	109.75
Argint	—	—
Galbia	5.56	5.45
Napoleon	9.55	9.36
100 marcs nemțeci	57.50	57.70
London (pe polia de trei luni)	117.70	117.60

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitaiuni: în 30 Septembrie imob. soției lui Ioan Székely în Gogan (trib. Ibașfalău); în 30 August imob. lui Ludovic și Michail Bunyi în Satu-lung (judec. cerc. Șomcuta-mare); în 20 Oct. și 20 Noem. imob. lui Coloman Baranyay în Iara (judec. cerc. Reghen); în 30 Aug. și 1 Oct. imob. lui Nicolae Flutur în Buia (judec. cerc. Medias); în 13 Sept. imob. reamăsul după Stefan Antal în Farnas (judec. cerc. Huedin); în 11 Sept. și 11 Oct. imob. Mariei Fröhln în Cisnădie (trib. Sbiu); în 30 Aug. imob. lui Pavel Csoos în Lazar (judec. cerc. Șomcuta-mare); în 25 Aug. imob. lui Moise Pető în Racoș (trib. Odorhei); în 30 Aug. și 30 Sept. imob. lui Dionisie Kerekos în Șaroușul ung. (judec. cerc. Sămartin); în 16 Sept. și 16 Oct. imob. lui Ioan Bolog în Cic-Borsova (trib. Cisecreda); în 30 Aug. imob. lui Ioan Schlecht în Boci; în 28 Aug. imob. lui Andrei Schwartz în Boci (jud. cerc. Teaca); în 16 Sept. și 16 Oct. imob. lui Dionisie Roeiu în Nucet (trib. Sibiu); în 3 Sept. imob. lui Andrei Makai în Peteg; în 8 Oct. și 8 Noemv. imob. lui Moise Iacob în Zetela; în 5 Oct. și 5 Noemv. imob. lui Dionisie și Stefan Adam în Odorhei (trib.).

Nr. 1541—1880

1—3

CONCURS.

Devenind vacant postul de notar comunale în comuna Topăreca, se escrie concurs cu termenul până în 13. Septembrie a. c. la 6 oare p. m.

Cu acest post sînt împreunate: un salariu anual de 400 fl. v. a. curtir liber, una soarte de lemne și tacele care s'au statorit deja prin corpul reprezentativ.

Concurenții au de a documenta pe lângă Cualiificațiunea prescrisă în lege, că știu toate trei limbile patriei Petițiunile timbrate și prevăzute cu documentele referitoare la recerintele amentite sînt a se asterne până în ziua prefriptă la subscrișa pretura. Mercuria în 18 August 1880.

Dela pretura cercului.

Papp m. p.,

Nr. 179—1880.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala română profesională gr. or. din Cojocna, protopresbiteratul Clujului, se escrie concurs până la 14 Septembrie 1880 st. v. inclusive.

Venitele împreunate cu acest post sînt:

1. Cuartir liber în edificiul școlar fără podul întreg, care se folosește de măgazin pentru bucatele parohiei și neputînduse subărăndă acest cuartir fără învoirea comitetului;

2. folosirea a 6 jugere 1500 orgii arătoriu și 2 jugere 200 orgii fenaț;

3. folosința unei grădini de lângă școala gr. or. și a alteia de lângă școala gr. catolică, care are a o îngrădi cu gard viu;

4. În bani gata 160 fl. prin repartițiune dela popor și anume 100 fl. pentru școlarii ordinari, 40 fl. pentru repetenți și 20 pentru școlarii adulți.

Pămînturile de sub nr. 2 le folosește pentru a instrua toată tinerimea în cântări bisericesti, a cânta cu ea în chor la biserică și la cas de lipsă a suplini și pe cantor.

Dela concurenți se cere:

a) Să fie Român de naționalitate și de religieuna gr. or.

b) Să producă testimoniu, că a absolvat pedagogia în oare care institut pedagogic gr. or.

c) Să producă testimoniu despre purtarea lor politică și morală;

d) Că avînd talent de cântat să producă atestatul prescris în „Stat. org.“ §. 23. p. 12.

Concurenții au a se adresa cu reursele lor instruite conform „Stat. organic“ și regulamentului congresual până la termenul de sus oficiului protopresbiterat român gr. or. al Clujului în Cluj.

Comitetul parochial român gr. or. din Cojocna.

Dat Cojocna, 3 August 1880.

În conțelegere cu ofic. ppresbiterat român gr. or. al Clujului.

Teodor Ciortea m. p.,
paroch și președ. comit.

Alexandru Nemeș m. p.,
notariu.

Nr. 179.

2—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunii vacante de învățător în comuna Sebeșel se escrie concurs până la 14 Septembrie 1880 st. v. pe când va fi și alegerea. Salariu învățătoresc este 100 fl. v. a. un stingin de lemne și cortel în edificiul școlai.

Doritorii de a ocupa această stațiune au să-și astearnă rugărilor ineztrate cu toate documentele prescrișe de „Stat. org.“ și regulamentul congresual provisoriu din 1878 oficiului protopresbiterat în Sebeș până la sus numitul termen.

Sebeșel în 1 August, 1880.

În conțelegere cu D. protopresbiterat concernent:

Comitetul parochial.

Nr. 12.

2—3

CONCURS.

Declarîndu-se de vacant postul de învățător la școala profesională populară din parochia Șibotului, prin conchusul comitetului parochial dăto 6 Iulie Nr. 12 1880 pentru ocuparea aceluia se escrie concurs cu termenul până la 15 Septembrie a. c.

Emolumentele sînt:

200 fl. v. a. salariu fies din cassa alodială a comunei Șibot, 5 stângini de lemne pentru încălzirea școlai și a odae, în care locuiesc învățătorii gratuit.

Doritorii de a concura la această stațiune au să-și astearnă petițiunile lor instruite pre lângă documentele obișnuite și cu testimoniu de cualificațiune la onor. oficiu protopresbiterat gr. or. al Oraștiei ca inspectorul districtual de școale până la termenul aretat mai sus.

Din ședința comitetului parochial ținută în Șibot, la 6 Iulie 1880.

În conțelegere cu d. protopresbiterat concernent:

Ioan Armean m. p.,
paroch ca președinte.

Nr. 115.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a 2 posturi de învățătoriu la școala rom. gr. or. din comuna Vinerea (Felkenyér) cu aceasta se escrie concurs până la 7 Septembrie 1880.

Emolumentele sînt:

1. Pentru cel din clasa I-a leafă anuală 155 fl. v. a. din fondul școlar.

2. Pentru cel din clasa II-a leafă anuală 250 fl. v. a. din cassa alodială. Pentru ambii învățătorii cortel liber, lemne de încălțit pentru școlai și învățătorii câte 5 orgii, și grădina de legumi.

Doritorii de a ocupa unul sau celalalt post învățătoresc să-și trimită cererile sale instruite în sensul „stat. org.“ și legilor școlare la oficiul protopresbiterat gr. or. al Oraștiei până la suscrisul termen.

Din ședința comitetului parochial gr. or. dela Vinerea, ținută în 29 Iunie 1880.

În conțelegere cu d. protopresbiterat concernent:

Ioan Mihai m. p.,
președinte.

Daniil Păcurariu m. p.,
paroch și notariu ad-hoc.

Nr. 159.

2—3

CONCURS.

La școala profesională gr. or. din comuna Bozu în protopresbiteratul Iliei mureșane devenind vacant postul de învățătoriu, pentru ocuparea acestuia se escrie prin aceasta concurs cu termen până la 6 Septembrie st. v. a. c.

Emolumentele sînt:

1. Salariu anual 100 fl. v. a.
2. 60 ferdele encuruz în boambe,
3. folosirea grădinei școlare,
4. cuartir liber în edificiul școlai și
5. 4 orgii de lemne de încălțit, din aceste se se încălțesc și școala.

Doritorii de a ocupa acest post vor avè a-și adresa suplicele lor instruite în sensul „Stat. org.“ și a regulamentului congresual dela 1878 la subscrișul până la termenul de sus; concurenții să aibă cunosința și despre limba maghiară și să fie cântăreți buni.

Gurasada. 4 August 1880.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Alecsiu Olariu, m. p.
adm. prof.

Nr. 22—1880.

3—3

CONCURS.

La școala normală capitală gr. or. din Rășinari a devenit un post de învățătoriu vacant. Pentru întregirea acestuia se deschide concurs până în 5 Septembrie st. v. a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

1. Un salariu anual de 350 fl. v. a. plătit în rate lunare anticipative.
2. Relut pentru cuartir și lemne 60 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și astearnă petițiunile lor până la termenul prefript comitetului parochial prelungă care să dovedească,

a) că sînt de religieuna gr. or.;
b) că au absolvat cel puțin gimnasul inferior și cursul pedagogico-teologic cu succes bun;

c) să producă atestat despre depunerea esamenului de cualificațiune învățătorescă;

d) cei ce vor dovedi, că au absolvat clase mai multe și au și pracsă învățătorescă se vor preferi.

Învățătorii devenit ales va servi în primul an în mod provisoriu de probă; mai departe el va fi datoriu a ține duminica și sêrbătoreana în rînd cu ceialalți învățătorii de aici câte o strană în biserică; de aceea se cere ca el să scie cântările și tipicul bisericesc.

Cei ce doresc a concura la acest post să aibă cualificațiunea recerută pentru învățătorii de școala capitală, și vor fi datorii a se prezenta până la ziua concursului aici la Rășinari, și a cânta în biserică, pentru a li se cunoască desteritatea în tipic și cântările bisericesti.

Concurentul, carele va dovedi cualificațiunea de a putè propune sistematic cântările corale cu elevii școlari, are încă o remunerațiune anuală de 100 fl. v. a.

Rășinari din ședința comitetului parochial gr. or. ținută la 3 Aug. a. c. În conțelegere cu pîrintele administrator protopresbiterat tractual.

Comitetul parochial.

Nr. 195—1880.

3—3

CONCURS.

Devenind în vacanță postul de învățător dirigent la școala noastră română gr. or. din Tilișca, ppresbiteratul Sibiuului I., pentru întregirea acestui post se escrie prin aceasta concurs până 10 Septembrie a. c. st. v. Cu acest post sînt împreunate următoarele emolumente:

1. Un salariu anual în bani gata de 300 fl. v. a. ce se solvesc în rate lunare anticipative din casa comună;

2. Cuartir natural în edificiul școlai și lemne de foc pentru încălțit.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și astearnă On. Oficiu ppresbiterat până la termenul sus indicat petițiunile lor prelungă care se dovedească:

a) Că sînt de religieuna gr. or. și b) că au absolvat cel puțin gimnasul inferior și cursul pedagogico-teologic cu succes bun;

c) să producă atestat despre depunerea esamenului de cualificațiune învățătoresc, și să dovedească, că știu limbile patriei;

d) cei ce vor dovedi o cualificațiune mai bună și o pracsă învățătorescă se vor preferi.

Învățătorii devenit ales va fi dator a ține și școala de repetițiune și duminica și sêrbătoreana o strană în biserică. Cei ce doresc a concura la acest post învățătoresc vor fi datorii a se prezenta în restimpul până la expirarea concursului, aici în Tilișca și a cânta în biserică pentru a i se putè cunoască desteritatea în tipic și cântările bisericesti.

Tilișca, în 6 Iulie 1880 st. v.

Comitetul parochial în conțelegere cu Oficiul ppresbiterat.

Publicare de licitațiune!

Comuna bisericescă gr. or. din Rêgnov după ce și-a primit aprobările necesare dela autoritățile mai înalte competente, — în ziua de 17/29 August 1880 la 10 oare a. m. va vinde prin licitațiune verbală publică, pătura de fag de pe muntele biserică Baiu sau Diham aflător în România districtul Prahova.

Condițiunile de licitare precum și alte explicări se pot căpeta și respective vedè în școala română de aici, unde se va ține și licitațiunea.

Rêșnov în 20 Iulie 1880.

[50] 2—3

Comitetul parochial.